

Sevgide ve gaflette nefsin çaresizlikleri

Ömer Bey: “1- Mesnevî-i Nûriye’nin 181. sayfasında ‘ve keza, seni nefsini sevmeye sevk eden esbab’ diye başlayarak, nefsimizi sevme sebepleri zikrediliyor. Bu bölümü açıklar mısınız? 2- Peygamberimiz (asm) ‘Gaflet şu üç şeyde olur: Allah’ı anma meselesinde, sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar geçen sürede ve kişinin ne derece borca girdiğini düşünmeden ödeyemeyecek kadar borç alması halinde’1 buyuruyor. Bu hadisi nasıl anlayalım? 3- Kur’ân-ı Kerîm okumanın hükmü nedir?”

ALLAH’I DAHA ÇOK SEVMEN GEREKMİYOR MU?

Bedüzzaman’ın ifadesiyle, bizi nefsimizi sevmeye sevk eden sebepler üçtür:

1- Bütün lezzetlerin mahzeni nefistir.

2- Vücudumuzun merkezi ve menfaatimizin takipçisi nefistir.

3- Bize en yakın zannettiğimiz şey nefistir. Madem böyledir: (Üstad Hazretleri şöyle soruyor:)

1- Ey nefis! Fani lezzetlere mukabil, baki lezzetleri veren Allah’ı—nefsinden ve sevdiklerinden—daha ziyade sevmen gerekmiyor mu?

2- Ey nefis! Kendini vücudun merkezi sayıyorsun, menfaatin kaynağı zannediyorsun! Öyleyse, o vücudu sana veren ve vücudun ayakta kalmasını sağlayan Allah daha fazla sevgiye ve muhabbete lâyık değil midir?

3- Nefsin sevmen, onun sana yakınlığı dolayısıyla; öyle mi? Öyleyse, istediğin bütün güzellikler elinde bulunan, o nefsi yaratan ve sana nefsinden daha yakın olan Allah

daha çok sevmeni hak etmiyor mu?2

ÜÇ ŞEYDE GAFLET

Bahsettiğiniz hadiste Peygamber Efendimiz (asm) zafiyet açısından kör noktalarımızı bildiriyor. Gaflet, zaafiyetten beslenir. Sırayla görelim:

1- Allah'ı zikretmek: Şeytan Allah'ı anmaktan, Allah'ı zikretmekten ve Allah'a kulluk yapmaktan bizi alıkoymak ister. Bunun için bize gaflet verir, bizim ilgi ve alâkamızı dağıtır, bize sabırsızlık verir... vs. Bunu baştan peşinen bilirsek; kalbimizi pek fazla itham etmeden, düşmanımızı bilir ve ona göre duyarlı bulunuruz. Allah'ı anmaya ve ibadet yapmaya karşı içimizde bir isteksizlik doğduğunda, buna aldırmadan, ibadetimizi yaparız. Bu isteksizliğin şeytandan geldiğini bilir, kalbimize yüklenmeyiz, düşmanımızı tanırız.

2- Sabah namazı kıldığımız saatler, sevabının yüksekliğinden olacak, en fazla üzerimizde gaflet bulunan saatlerdir. Uyandığımızda eğer yatağı terk etmemişsek şeytanın fısıltıları hemen başlıyor. “Birazcık daha yat!” diyor. Oysa birazcık yatıverdiniz mi, yeni bir uyku perdesine giriyor ve artık güneş doğuncaya kadar uyanamıyorsunuz! Böylece şeytan ucuz bir hamleyle bizi tuzağına düşürmüştür oluyor.

Sabah namazını vaktinde kılmış olduğumuzda da, güneş doğuncaya kadar uyumayıp zikirle ve tefekkürle meşgul olmamız sünnettir. Oysa bu sünnete karşı da yine içimizdeki gaflet ve bu gafleti kullanan şeytanla savaşmak zorundayız.

3- Güç yetirilmeyen borç ise, maddî ağırlığı gereği insana gaflet vermekte, hayatı ağırlaştırmaktadır.

KUR'ÂN HEM EMİR, HEM TEFEKKÜR DİLİDİR

Kur'ân-ı Kerîm okumanın hükmünü üç yönlü değerlendireceğiz:

1- Allah'ın emirlerini kaynağından öğrenmek ve yaşamak, yasaklarını kaynağından öğrenmek ve kaçınmak için Kur'ân'ı okumak farzdır. Herkes hayatıyla ilgili her hükmün ve her ayrıntının doğruluğunu veya yanlışlığını öğrenmek için Kur'ân'ı okumak ve Kur'ân'ın bildirdiklerini öğrenmekle yükümlüdür.

Fakat bu yükümlülüğü âlimler yapabilirler ve yapmışlardır. Âlimler Kur'ân'ı ve Kur'ân'ın yaşayan müfessiri olan Peygamber Efendimiz'in (asm) hayatını inceleyerek, yükümlülüklerimizi tasnif ederek topluma aktarabilirler. Çünkü bu bir ilim meselesidir. Herkes âlim olamaz. İşte mezhep imamları bunu yapmışlardır.

Bu farz-ı kifaye hükmündedir.

2- Kur'ân'dan bir bölümü namazda okumak farzdır.

3- Namaz dışında ve yine ibadet ve tefekkür kastıyla Kur'ân'ı okuma belirli bir kurala bağlanmamış, sadece teşvik edilerek, kişinin kendi inisiyatifine bırakılmıştır.

Dipnotlar:

1- Camiü's-Sağîr, c. 3. No: 2797.

2- Mesnevî-i Nûriye, s. 181.